

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2025-01-20
Stockholm

Mål nr
M 2811-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-02-01 i mål nr M 2515-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

Trelleborgs kommun
231 83 Trelleborg

Ombud: Advokaten M.B.
Advokataktiebolaget Nordic Law
Skeppsbron 5
211 20 Malmö

Motpart

K.R.

SAKEN

Anläggningsavgift för allmänna vattentjänster på fastigheten A i Trelleborgs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom på följande sätt.

1. Mark- och miljööverdomstolen förpliktar K.R. att till Trelleborgs kommun betala 112 948 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 10 juni 2021 till dess betalning sker.
2. Mark- och miljööverdomstolen förpliktar K.R. att ersätta Trelleborgs kommun för dess rättegångskostnad i mark- och miljödomstolen med 2 800 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 februari 2023 till dess betalning sker.

Dok.Id 2123193

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN M.M.

Trelleborgs kommun (kommunen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bifalla käromålet.

K.R. har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

Parterna har åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i mark- och miljödomstolen.

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har med stöd av 23 kap. 6 § miljöbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

Parterna har åberopat i allt väsentligt samma bevisning som i mark- och miljödomstolen. Mark- och miljööverdomstolen har tagit del av vittnesförhören som hållits i mark- och miljödomstolen med M.A. och C.G. genom uppspelning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

En fastighetsägare ska betala avgifter för en allmän va-anläggning om fastigheten finns inom va-anläggningens verksamhetsområde och med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt (24 § första stycket lagen [2006:412] om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen). Skyldighet att betala avgift inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge (se 12 och 25 § vattentjänstlagen). Om en fastighetsägare invänder att anläggningsavgift sedan tidigare är betald för fastigheten har fastighetsägaren bevisbördan för påståendet. Det räcker då med att fastighetsägaren gör detta övervägande sannolikt, det vill säga

beviskravet är lindrat. (Se Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 maj 2011 i mål nr M 815-11.)

Av utredningen framgår att K.R. i augusti 2018 begärde att anslutning till va-anläggningen skulle ske. Kommunen skickade i januari 2019 ut ett meddelande till K.R. med information om att förbindelsepunkt hade upprättats och dess läge. Enligt vattentjänstlagen inträdde betalningsskyldighet för anläggningsavgiften i och med de nyss nämnda åtgärderna, det vill säga i januari 2019.

Mark- och miljööverdomstolen delar inte mark- och miljödomstolens bedömning att bevisbördan för frågan om anläggningsavgift har betalats ska placeras på kommunen. Det är i stället K.R. som, med ett sänkt beviskrav, har bevisbördan för denna omständighet. K.R. har till stöd för sitt påstående att anläggningsavgift sedan tidigare är betald bland annat åberopat ett köpebrev från hans förvärv av fastigheten. På köpebrevet finns en anteckning där den föregående ägaren intygar att vatten- och avloppsanslutning redan finns i tomten och att köparen endast ska betala anslutningsavgift för el. Några närmare uppgifter kring den påstådda betalningen framgår inte av köpebrevet eller av utredningen i övrigt. Den aktuella anteckningen får därför anses ha ett begränsat bevisvärde. Genom förhöret med C.G. har det framkommit att han sökte genom kommunens arkiv efter uppgifter om anläggningsavgift hade betalats för fastigheten, utan att hitta något stöd för det. C.G.s uppgifter talar således emot K.R.s påstående om att anläggningsavgiften var betald. Inte heller den utredning som K.R. i övrigt har lagt fram visar att det skulle vara övervägande sannolikt att anläggningsavgift har betalats.

K.R. har invänt att det skulle vara oskäligt att nu kräva honom på anläggningsavgiften dels för att fastigheten under lång tid varit ansluten till den allmänna va-anläggningen, dels för att kommunen långt före hans förvärv uppmärksammade problemet med den obetalda avgiften. K.R.s talan i denna del får anses innefatta ett påstående att kommunens talan har preskriberats. Såsom anförts ovan inträdde avgiftsskyldigheten för anläggningsavgift enligt nu gällande vattentjänstlag i januari 2019 efter att K.R. hade begärt att anslutning skulle ske. Det förhållandet att fastigheten kan ha anslutits till den allmänna va-anläggningen redan på 1960-talet

innebär inte att avgiftsskyldigheten inträtt redan vid den tidpunkten, eftersom avgiftsskyldighet enligt då gällande vattentjänstlag inträdde först när anslutningstvång eller anslutningsrätt gjordes gällande av huvudmannen eller fastighetsägaren (jfr Vattenöverdomstolens dom DT 5/73).

Mot bakgrund av det ovan anförda finner Mark- och miljööverdomstolen att betalningsskyldigheten för anläggningsavgiften inträdde i januari 2019 samt att det inte kan anses oskäligt att kräva K.R. på betalning av denna. Kommunens fordran kan inte heller anses preskriberad. K.R. är således skyldig att betala anläggningsavgift. Det av kommunen yrkade beloppet är beräknat i enlighet med den taxa som gällde vid tidpunkten när avgiftsskyldigheten inträdde och ska bifallas. K.R. har godtagit yrkandet om att betala ränta.

Mark- och miljödomstolens dom ska alltså ändras och kommunens talan i målet bifallas. Vid denna utgång ska K.R. ersätta kommunen för dess rättegångskostnad i form av ansökningsavgiften i mark- och miljödomstolen. Skyldigheten att betala ränta på rättegångskostnader följer av lag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2025-02-17

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Åsa Hanna, referent, och Frida Göranson samt tf. hovrättsassessorn Hanna Wallin.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Henrik Jansson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-02-01
meddelad i
Växjö

PARTER

Kärande

Trelleborgs kommun, 212000-1199
231 83 Trelleborg

Ombud: Advokat M.B.
Advokataktiebolaget Nordic Law
Skeppsbron 5, 3 vån
211 20 Malmö

Svarande

K.R.

SAKEN

Ansökan om stämning gällande anläggningsavgifter för vatten- och spillavlopp för fastighet A, Trelleborgs kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ogillar Trelleborgs kommuns talan.

BAKGRUND

Aktuell fastighet A hade fram till det K.R. förvärvade fastigheten i september 2017 samma ägare som grannfastigheten B. På envar av dessa fastigheter fanns ursprungligen en byggnad. Byggnaderna låg ”vägg-i-vägg”. Byggnaden på fastigheten A var en verkstad. K.R. förvärvade fastigheten från Adel Shukur och dennes hustru. Vid förvärvet var verkstadsbyggnaden riven. Trelleborgs kommun hade i september 2015 via miljöförvaltningen anmodat Adel Shukur att ansluta fastigheten A till den kommunala VA-anläggningen. Under 2018 kontaktade K.R. C.G., VA-chef på Trelleborgs kommun, varvid denne anmodade Kamla Rifai att ansöka om anslutning till den kommunala VA-anläggningen. Den 8 augusti 2018 ansökte K.R. om anslutning till den kommunala VA-anläggningen men förklarade samtidigt att fastigheten redan var ansluten till anläggningen och att detta troligtvis ägt rum på 1950-talet och att anläggningsavgift då erlagts.

YRKANDEN M.M.

Trelleborgs kommun har nu yrkat att K.R. skall till kommunen erlagga 112 948 kr jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen från dag för delgivning av stämningsansökan, den 10 juni 2021, till dess betalning sker. Vidare har kommunen yrkat ersättning för rättegångskostnader med 2 800 kr avseende ansökningsavgift.

K.R. har bestritt talan och endast kunnat vitsorda sättet att beräkna ränta.

DOMSKÄL

Trelleborgs kommun har till utveckling av talan anfört: Aktuell fastighet är belägen inom det kommunala verksamhetsområdet för VA. I januari 2019 skickade kommunen ut meddelande om förbindelsepunkt för vatten och spillvattenavlopp för fastigheten A. Vid denna tidpunkt var K.R. lagfaren ägare till fastigheten. Eftersom fastighetens behov av vatten och spillvattensavlopp inte med större fördel kan tillgodoses på annat sätt än genom den allmänna VA-anläggningen är K.R. skyldig att erlagga fastställd anläggningsavgift. Avgiften är beräknad

enligt vid punkten gällande taxa. Av beloppet avser 42 030 kr servisledningsavgift, 35 602 kr förbindels punktsavgift, 19 285 kr tomtYTEavgift och 16 031 kr lägenhetsavgift.

K.R. har till utveckling av bestridandet anfört: Det är riktigt att han när krav framställdes var han lagfaren ägare till fastigheten. Han blev uppmanad av C.G. att ansöka om anslutning till den allmänna VA-anläggningen. Han förklarade för C.G. att fastigheten redan var ansluten och att anslutningsavgift erlagts. Detta skrev han även på ansökan till kommunen. I samband med att ny byggnad skulle uppföras på fastigheten utfördes grävningssarbeten på tomten. Det kunde då konstateras att fastigheten redan var ansluten till den förbindelsepunkt som kommunen nu anvisat. Ledningarna som anslöt till förbindelsepunkten var av äldre slag, betongrör och metallrör. För det fall anslutningsavgift inte är erlagd är det oskäligt att nu kräva honom på anslutningsavgift dels för att fastigheten under lång tid varit ansluten till den allmänna VA-anläggningen dels att för att kommunen långt före det att han förvärvade fastigheten uppmärksammat problemet med ej erlagd anslutningsavgift.

Kommunen har genmält: Det fanns ingen allmän VA-anläggning på 1950-talet. Kommunen kan inte heller vitsorda att fastigheten varit ansluten till VA-anläggningen före det att K.R. ansökte om anslutning. Oavsett hur därmed förhåller sig är K.R. skyldig erlagga anläggningsavgift eftersom det inte är visat att anläggningsavgift erlagts.

Kommunen har som skriftlig bevisning åberopat vid tiden gällande VA-taxa, K.R.s ansökan om anslutning, meddelande om förbindelsepunkt jämte karta samt debiteringsunderlag.

K.R. har åberopat vittnesförhör med M.A. och C.G. Han har vidare åberopat köpehandlingarna vid hans förvärv allt till styrkande av att anläggningsavgift redan erlagts.

M.A. har i allt väsentlig berättat: Han utförde gräv- och schaktnings-arbeten på aktuell fastighet inför nybyggnation. Han kunde då konstatera att det fanns såväl vatten som spillvattenledningar anslutna till en förbindelsepunkt i den ”lilla gatan” intill fastigheten (domstolens anmärkning Korsåkersgatan). Det var fråga om dels betongrör dels metalledning. Dessa anslutningsledningar var av äldre modell.

C.G. har i allt väsentligt berättat: På aktuellt område bildades en all-män VA-anläggning 1962. Vid denna tidpunkt var det inte ovanligt att kommunen drog ut ledningar till fastigheter för anslutning trots att fastigheterna inte vid detta tillfälle rent faktiskt anslöts till VA-anläggningen. Det har varit oklara förhållanden i området och han har på flera fastighetsägares begäran undersökt om VA-anslutning fanns eller inte. Vad gäller fastigheten A har han på K.R.s begäran undersökt om anslutningsavgift erlagts. Han har inte funnit belägg för detta. Han har inte heller hittat någon dokumentation om att förbrukningsavgifter erlagts.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Genom C.G.s vittnesmål är utrett att aktuell fastighet sedan 1962 legat inom verksamhetsområde för allmän VA-anläggning med framdragna servisledningarna sedan dess. Vidare är klarlagt att aktuell fastighet vid denna tidpunkt var byggd samt att byggnaden rivits före det att K.R. förvärvade fastigheten.

Fråga i målet uppkommer först huruvida fastigheten vid K.R.s förvärv var ansluten till servisledningarna för den allmänna VA-anläggningen och om så befinnes vara fallet om anslutningsavgift erlagts.

Genom Mahmood Alnassars vittnesmål är klarlagt att fastigheten vid hans grävningsarbeten på fastigheten var ansluten till den allmänna VA-anläggningen och att anslutningsledningarna var av äldre modell. Med hänsyn till C.G.s uppgift om att kommunen vid anläggandet av den allmänna VA-anläggningen i

vissa fall var fastighetsägarna behjälpliga med att dra fram ledningar till servisledningarna är det högst troligt att fastigheten redan vid inrättandet av VA-anläggningen 1962 anslöts till densamma.

Tingsrätten går därefter över till pröva frågan om anslutningsavgift erlagts. Anslutningen är som ovan konstaterats av äldre modell. En eventuell anslutningsavgift kan vara erlagd för uppemot mer än ett halvt sekel sedan. Det kan inte rimligen begäras att K.R. skall kunna föra bevisning om att betalning erlagts. Det måste istället ankomma på kommunen att i en sådan situation visa att rätt till ersättning för anslutningsavgift föreligger. Eventuell osäkerhet om ersättning erlagts bör rimligen inte gå ut över fastighetsägaren, utan bör ligga kommunen till last, som är den av parterna som har störst möjlighet att införskaffa information i frågan.

Det framstår som anmärkningsvärt att kommunen inte tidigare krävt fastighetsägaren på anslutningsavgift eftersom kommunen uppenbarligen uppmärksammat detta 2015 och att det inte tydligt framgår av den vid tidpunkten gällande VA-taxan att kommunen efter eget gottfinnade kan vänta med att ta ut anslutningsavgifter för byggda fastigheter inom verksamhetsområdet. Detta förhållande sammantaget med att C.G. uppgivit att det råder oklarheter angående anslutningarna till aktuell VA-anläggning vid inrättandet av densamma medför att det inte genom 2019 års meddelande om förbindelsepunkt går att skapa betalningsskyldighet för anläggningsavgift avseende sedan länge framdragna servisledningarna. Redan på grund härav skall kommunens talan ogillas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 22 februari 2023.

Lars-Olle Larsson

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit lagmannen Lars-Olle Larsson, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se